

Ügyszám: NAIH/2018/6400/2/J
Ügyintéző: dr. Székely Réka
Hiv.szám: 50361-2/2018/JSKULT

dr. Latorcai Csaba
közigazgatási államtitkár részére

Emberi Erőforrások Minisztériuma
Kodifikációs Főosztály
Kulturális és Sportjogi Osztály

kulturalisjogalkotas@emmi.gov.hu

Tisztelt Közigazgatási Államtitkár Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) a sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Stv.) módosításáról, valamint a sportversenyek tiltott befolyásolása elleni nemzeti platformról szóló előterjesztés (a továbbiakban: Előterjesztés) közigazgatási egyeztetés keretében történő véleményezésre megküldött tervezetere a személyes adatok védelme és a közérdekű adatok nyilvánossága szempontjából a következő észrevételt teszi:

I. A vezetői összefoglaló 8. pontjában szereplő ún. Vítás kérdések között szerepel, hogy az Igazságügyi Minisztérium (a továbbiakban: IM) javasolta a törvényjavaslat benyújtása előtt elvégezni az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 25/G. § (6) bekezdésében meghatározott adatvédelmi hatásvizsgálat szükségessége vizsgálatát.

Erre azonban az Előterjesztés e pontja szerint nem kerülhetett sor a Közigazgatási Államtitkári Értekezletre (a továbbiakban: KÁÉ) való benyújtásig az idő rövidegére és arra tekintettel, hogy az adatkezelések egy részét az országos sportági szakszövetségek, szövetségek és más szervezetek végzik, és az esetleges magas kockázatok beazonosítása és e kockázatok kezelése céljából tervezett, valamint a személyes adatokhoz fűződő jog érvényesülésének biztosítására irányuló, az adatkezelő által alkalmazott intézkedések megtétele ezen szervezetek bevonása nélkül nem teljesíthető.

Az előterjesztés vezetői összefoglalójában írtak, valamint a tervezett törvényszöveg alapján feltételezhető, hogy a módosított adatkezelési szabályok magas kockázatú adatkezelési műveleteket is magukban foglalnak (erre utal például az érintettek nagy száma, az adatok rendkívül hosszú tervezett megőrzési ideje, a biometrikus és genetikai adatok kezelése), ezért szükséges a tervezett adatkezelés előzetes adatvédelmi hatásvizsgálatának elvégzése az Infotv. 25/G. §-a szerint.

A Hatóság felhívja szíves figyelmét, hogy az Infotv. 25/G. § (6) bekezdése szerint az jogszabály előkészítőjének nem csupán lehetősége van adatvédelmi hatásvizsgálat elvégzésére, hanem köteles azt elvégezni, annak elmaradása esetén a jogszabály előkészítője megsérti a törvény rendelkezéseit, amely mulasztás szankcióval sújtható.

II. A hatásvizsgálat elkészítésének elmaradásán kívül a Hatóságnak – a megadott rövid határidőre tekintettel a teljesség igénye nélkül – az alábbi aggályai merültek fel a személyes adatok védelme és a közérdekű adatok nyilvánossága szempontjából:

II.1. Az Előterjesztés 1. §-a szerint az Stv. 1. §-a a regisztrált szabadidő-sportoló fogalmának meghatározását tartalmazó (5) bekezdéssel egészül ki. Ezen új (5) bekezdés szerint „Regisztrált szabadidő-sportoló az a sportoló, aki a nemzeti sportinformációs rendszerben mint szabadidő-sportoló regisztrál.”, sem e bekezdés, sem az Stv. egyéb rendelkezése nem határozza meg azonban az ezzel járó adatkezelés legfontosabb körülményeit.

II.2. Az Előterjesztés 2. §-a szerint az Stv. 2. § (4) bekezdés b) pontja helyébe azon rendelkezés lép, miszerint „A versenyző köteles a sportág jellegének megfelelő – külön jogszabályban vagy a sportszövetség sportegészségügyi szabályzatában meghatározott – sportorvosi alkalmassági, illetve szűrővizsgálatokon részt venni (sportegészségügyi ellenőrzés).”

Tekintettel arra, hogy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, a Hatóság álláspontja szerint nem lehet jogszerű, amennyiben a sportszövetség belső szabályzata határozza meg a sportegészségügyi ellenőrzéssel együtt járó kötelező adatkezelés lényeges körülményeit.

II.3. Az Előterjesztés 3. §-a szerint az Stv. 3. § (1) bekezdése előírja, hogy „a versenyzőnek (...) versenyengedéllyel kell rendelkeznie”, azonban – mivel az Stv. 3. § (3) bekezdése nem taxatív felsorolást tartalmaz – nem határozza meg az Stv., hogy mik a versenyengedély kötelező tartalmi elemei, hiszen a versenyengedély a 3. § (3) bekezdésben megnevezett adatkörön túl tartalmazza „mindazt, amit a sportszövetség a sportág jellegére és nemzetközi szövetségének követelményeire tekintettel szabályzataiban előír”. A II.2. pontban kifejtettekre tekintettel nem lehet megfelelő, ha egy belső szabályzat határozza meg a kötelező adatkezelés lényeges körülményeit.

II.4. Az Előterjesztés 3. § (2) bekezdése módosítja az Stv. 3. § (8) és (9) bekezdését: az Stv. módosított 3. §-ának (8) bekezdése szerint „a sportszövetség, illetve az erre általa felhatalmazott harmadik személy jogosult történeti és tudományos célból, valamint a sportág népszerűsítése céljából a versenyengedélyben szereplő adatokat a sportág jellegéhez illeszkedő módon és mértékben kezelni, valamint a sportoló nevét, születési idejét, képmását, állampolgárságát, csapatait és sporttevékenységével összefüggő statisztikai adatait nyilvánosságra hozni”.

A Hatóság szerint e módosítás kapcsán több szempontból is aggályok merülnek fel: a Hatóság álláspontja szerint a történeti és tudományos, valamint a népszerűsítési cél mint meghatározott adatkezelési cél élesen elkülönítendő, és az adatkezelés megfelelő jogalapja, valamint az e célokból kezelt adatkör célonként külön-külön meghatározandó. A Hatóság továbbá – annak elkerülése érdekében, hogy adott esetben a sportszövetség belső szabályzatban dönthessen arról, hogy ki lehet az Stv. által előírt kötelező adatkezelés tekintetében az adatkezelő – szükségesnek tartja annak pontos tisztázását, hogy ki lehet az adatkezelésre a sportszövetség által felhatalmazott személy, továbbá annak tisztázását, hogy az adatkezelésre általánosságban történő felhatalmazás pontosan milyen adatkezelési műveletek megtételét teszi lehetővé.

II.5. Az Stv. – az Előterjesztés 5. §-a által módosított – „Általános szabályok” alcíme új 4/A. §-sal egészül ki, amely paragrafus (1) bekezdése tartalmazza, hogy a sporttevékenységgel összefüggésben személyes adatok milyen keretek között, milyen célból kezelhetők, a további bekezdések részletezik, hogy a doppingtilalom betartásának ellenőrzése érdekében mely adatok és mennyi ideig kezelhetők.

A Hatóság álláspontja szerint nem megfelelő, ha a törvény általánosságban határozza meg, hogy „a személyes adatok” milyen célokból kezelhetők, hanem – úgy, mint ahogyan azt a további bekezdések a doppingtilalom betartásának ellenőrzése tekintetében meghatározzák – adatkezelési célonként külön-külön meghatározandó, hogy az adott cél teljesülése érdekében mely személyes adat kezelhető.

II.6. Az Stv. – az Előterjesztés 5. §-a által módosított – és fentebb véleményezett 4/A. §-a megítélése során külön kiemelendő a genetikai adatok kezelésének kérdése.

Az 5. §-hoz fűzött részletes indokolás szerint a doppingellenes feladatok végrehajtásához elengedhetetlen – többek között – a sportolók genetikai adatainak kezelése. Az indokolás szerint a doppingellenes tevékenység és a doppingellenőrzés végrehajtása fontos, jelentős közérdek, amelynek célja a sport tisztaságának, szellemiségének és integritásának a védelme, a sportolói élet és egészség védelme, a tisztán sportolók jogainak érvényre juttatása, és valamennyi sportoló doppingmentes, tiszta felkészüléshez és versenykörnyezethez fűződő jogának biztosítása. Ezen közérdek indokolja, hogy a nemzeti doppingellenes szervezet a sportolók és sportszakemberek személyes adatait és a sportolói személyes adatok egyes különleges (egészségügyi, genetikai és biometrikus) kategóriáit kezelje és megossa az érintett nemzeti és nemzetközi doppingellenes szervezetekkel is.

A Hatóság álláspontja szerint a célhoz kötöttség és az adattakarékosság elvei érvényesülésének érdekében felülvizsgálandó, hogy pontosan mely genetikai adatok kezelése szükséges a doppingellenes feladatok végrehajtásához, ahogyan az is, hogy ezen adatkör kezelése a meghatározott célból miért szükséges.

II.7. Az Stv. – az Előterjesztés 5. §-a által módosított – 4/A. § (3) bekezdés 7. pontja, (4) bekezdés b)-d) pontjai, – az Előterjesztés 13. §-a által módosított – 22. § új (10) bekezdésének 7. pontja, – az Előterjesztés 13. §-a által módosított – 51. § új (7) bekezdésének 7. pontja szerinti személyazonosító okmány számának kezelése nem felel meg a célhoz kötöttség és adattakarékosság alapelveknek, a személyazonosító okmány száma ugyanis nem alkalmas a természetes személyek azonosítására, továbbá nem is szükséges ahhoz, e célt az ún. természetes személyazonosító adatok szolgálják.

II.8. Az Stv. – az Előterjesztés 8. §-a által módosított – 11/A. §-ának új (4) bekezdése szerint „A sportszövetség a sportszakemberek képesítési követelményeit és feladatait tartalmazó szabályzatában határozhatja meg, hogy azon munkaköröket, amelyek betöltésének feltétele a sportszakember büntetlen előéletének és annak igazolása, hogy nem áll foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. Ennek igazolása érdekében a sportszervezet vagy a sportszövetség az ennek igazolására alkalmas, a feltételeknek megfelelő és benyújtott hatósági bizonyítványt a munkaviszony fennállása alatt és megszűnését követő 5 évig nyilvántartja.”

A II.2. pontban kifejtettek alapján a Hatóság ebben az esetben sem tartja megfelelőnek, ha az Stv. által előírt adatkezelés lényeges körülményeit belső szabályzat rendezze.

II.9. Az Stv. – az Előterjesztés 11. §-a által módosított – új 19/A. §-a által kötelezően előírt adatkezelés túl általános rendelkezéseket tartalmaz, sem a pontos adatkör, sem a meghatározott adatkezelési cél szabályai nem kerülnek megnevezésre.

II.10. Túl általános felhatalmazást tartalmaz az Stv. – az Előterjesztés 19. §-a által módosított – új 46/S. §-a, nem tisztázott, hogy pontosan mely esetben és milyen adatokat kezelhet a sportköztestület.

II.11. Az adatkezelés meghatározott időtartamával kapcsolatban a Hatóságnak több rendelkezés tekintetében is aggályai merültek fel.

II.11.1. Az Stv. – az Előterjesztés 5. §-a által módosított – új 4/A. § (2) bekezdése szerint a doppingtilalom betartásának ellenőrzése érdekében a nemzeti dopping szervezet a versenyző itt meghatározott adatait 18 hónapig kezeli. Nincs meghatározva azonban e bekezdésben a 18 hónapos adatkezelési időtartam kezdő időpontja, azaz, hogy honnantól kell számítani a 18 hónapot.

II.11.2. Az Stv. – az Előterjesztés 5. §-a által módosított – új 4/A. § (5), (8) és (10) bekezdése, az Stv. – az Előterjesztés 23. §-a által módosított – 56. §-ának új (4) és (5) bekezdése, valamint az Stv. – az Előterjesztés 25. §-a által módosított – új 57/B. § (2) bekezdése tíz éves adatkezelési időtartamot tartalmaz, amely időtartam a Hatóság álláspontja szerint felülvizsgálandó a célhoz kötöttség, az adattakarékosság és a pontosság elvei szempontjából.

Különösen kétséges a pontosság elvének való megfelelés az Stv. – az Előterjesztés 5. §-a által módosított – 4/A. § (2)-(4) bekezdéseiben szereplő személyes adatoknak ugyanezen paragrafus (5) bekezdése alapján a vizsgálat vagy a felülvizsgálati eljárás kezdetétől számított tíz évig történő kezelése során bizonyos személyes adatoknál – így különösen a kapcsolattartás céljából szolgáló lakóhely, tartózkodási hely, telefonszám és elektronikus levelezési cím esetén –, ugyanis ezen személyes adatok ilyen hosszú megőrzési idő alatt megváltozhatnak.

II.12. Az Stv. – az Előterjesztés 23. §-a által módosított – 56. §-ának új (3) bekezdése tartalmazza, hogy „az állami sportcélú támogatás nyújtása, a támogatás feltételeinek ellenőrzése, a támogatás megállapítása, folyósítása és a támogatással való elszámolás ellenőrzése során a sportpolitikáért felelős miniszter jogosult a támogatást igénylő, illetve támogatott szervezet képviselőjében eljáró természetes személy vagy kapcsolattartó természetes személy adóazonosító jele és társadalombiztosítási azonosító jele kezelésére”.

A Hatóság álláspontja szerint amennyiben a támogatott nem természetes személy, úgy e támogatott szervezet képviselőjében eljáró természetes személy vagy kapcsolattartó természetes személy adóazonosító jelének és társadalombiztosítási azonosító jelének az e célokból történő kezelése esetén kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy az adatkezelés megfelel-e a GDPR 5. cikkében szabályozott célhoz kötöttség és adattakarékosság elveinek.

II.13. Az Stv. – az Előterjesztés 34. §-a által módosított – 70. § (3) bekezdése tartalmazza, hogy „a sportrendezvényen részt vevő rendező szerv alkalmazottjának vagy a rendezőnek e minőségében és személyében külső megjelenése alapján azonosíthatónak kell lennie”. Ugyanezen bekezdés előírja, hogy e személyeknek e célból nevét és azonosító számát jól látható módon tartalmazó kitűzött köteles viselni.

A Hatóság álláspontja szerint azon célból, hogy a rendező személyében külső megjelenése alapján azonosítható legyen, nem szükséges a név és az azonosító szám együttesen történő viselése, hanem megfelelően azonosítható a személy a 70. § (3) bekezdésében szereplő megkülönböztető ruha és rendezői minőségen felül kizárólag neve vagy azonosító száma alapján.

II.14. Az Stv. – az Előterjesztés 35. §-a által módosított – 71. § (1) bekezdés e) pontja szerint a néző a sportrendezvény helyszínére akkor léptethető be, ha nem áll (...) a külföldi sportszervezet, hatóság, bíróság hasonló tartalmú (kizárás, eltiltás, kitiltás) döntésének hatálya alatt.

A Hatóság álláspontja szerint ezen adatok akkor állnak a sportrendezvény szervezőjének rendelkezésére jogszerűen, amennyiben megfelelő, a külföldi adattovábbítás szabályai alapján történő nemzetközi megállapodás alapján került sor ezen adatok továbbítására.

II.15. Az Stv. – az Előterjesztés 38. §-a által módosított – 72/B. § (2) bekezdése előírja, hogy a belépőjegy, bérlet, valamint klubkártya értékesítésekor a sportrendezvényekre ezekkel belépésre jogosult személy mely adatait köteles nyilvántartani a szervező, valamint a szervező által megbízott sportesemény-szervező tevékenységet folytató szervezet: a felsorolás szerint a kötelező adatkezelés kiterjed a rendezvényre belépni jogosult személy képmására és biometrikus sablonjára is.

A Hatóság a korábban, a NAIH-1387/2-2014/J. ügyszámú véleményében – amely elérhető a Hatóság honlapján, a <https://www.naih.hu/files/NAIH-1387-2-2014-J-140606.pdf> linken - a biometrikus adatok kezelésével kapcsolatos álláspontját fenntartja, a biometrikus sablon és képmás együttesen történő kezelését pedig nem tartja az adattakarékosság elvének megfelelő gyakorlatnak. Az sem tisztázott továbbá, hogy mi célból történne – a biometrikus sablon mellett – a képmás kezelése.

II.16. Az Stv. – az Előterjesztés 40. §-a által módosított – 74. § (1) bekezdése tartalmazza a sportrendezvényeken történő kamerás megfigyelés feltételeit: bizonyos rendezvények esetén kötelezővé teszi az e módon történő adatkezelést, bizonyos rendezvények esetén csupán lehetőséget teremt erre. Ugyanezen paragrafus (1a) bekezdése szerint a kamerával történő megfigyelés a rendőrség által jóváhagyott, az (1) bekezdéstől eltérő módon is történhet. Tekintettel arra, hogy a labdarúgás tekintetében a fokozott, valamint valamennyi kiemelt biztonsági kockázatú sportrendezvény ideje alatt kötelező a kamerás megfigyelés, a Hatóság szükségesnek tartja az Stv.-ben tisztázni az adatkezelés valamennyi lényeges körülményét, így azt is, hogy az (1a) bekezdés szerint a rendőrség által jóváhagyott más mód alatt pontosan mit ért a jogalkotó.

II.17. Az Stv. – az Előterjesztés 42. §-a által módosított – 76/D. § (1) bekezdésében definiált – és az Stv. X/B. Fejezetében szabályozott – nemzeti sportinformációs rendszerrel kapcsolatban az Stv. nem nyújt kellően részletezett szabályozást ahhoz, hogy a Hatóság véleményezni tudja, hogy az adatkezelés – különösen a hozzáférési jogosultságok, a célok, valamint annak kérdése, hogy az egyes rendszerek hogyan kapcsolódnak össze, és így az adatbiztonság szempontjából mennyire megfelelő – jogszerű-e.

II.18. Aggályok merültek fel továbbá a sportpolitikáért felelős személy által kezelni jogosult széles adatkörrel, annak célhoz kötöttségével és szükségességével kapcsolatban, így a Hatóság álláspontja szerint tisztázandó e kérdés is.

Budapest, 2018. október „31”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár